

global witness

ក្រុមអភិជនជំនួញកៅស៊ូ: មធ្យោបាយដែលបណ្តាក្រុមហ៊ុនវៀតណាម និងអ្នកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានអន្តរជាតិ កំពុងដឹកនាំទៅកាន់វិបត្តិនៃការច្បាប់យកដីក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសឡាវ

1) សេចក្តីសង្ខេប

ប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសឡាវ កំពុងស្ថិតក្នុងកញ្ចប់វិបត្តិនៃការច្បាប់យកដី ដែលដឹកនាំដោយ "ក្រុមអភិជនជំនួញកៅស៊ូ" ។ របាយការណ៍នេះ បង្ហាញពី មធ្យោបាយដែលក្រុមហ៊ុនធំបំផុតរបស់វៀតណាមពីរក្នុងចំណោមក្រុមហ៊ុនជាច្រើន ដែលមានក្រុមហ៊ុន Hoang Anh Gia Lai (HAGL) និងសម្ព័ន្ធ Vietnam Rubber Group (VRG) បានជួលតំបន់ដីសំរាប់ការដាំដំណាំដ៏ល្វីងល្វើយក្នុងប្រទេសឡាវ និងប្រទេសកម្ពុជា ជាមួយនិង ផលវិបាកដ៏មហន្តរាយសំរាប់បណ្តាសហគមន៍ក្នុងតំបន់ និងបរិស្ថាន ។ ចំណងជើងជិតស្និទ្ធនៅនឹងបណ្តាថ្នាក់ដឹកនាំនយោបាយ និងអាជីវកម្មពុករលួយ ផ្តល់ឱ្យ ពួកគេនូវភាពគ្មានទោសព្រៃ កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មត្រូវបានបិទបាំងជាសម្ងាត់ ហើយពួកវាត្រូវបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយធនាគារ Deutsche Bank និងសាជីវកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ (International Finance Corporation - IFC) ។

សម្ពាធដ៏ធំសំរាប់ដីកៅស៊ូ ត្រូវបានដឹកនាំដោយតម្លៃថ្លៃ និងកំណើនតម្លៃរូបិយភារជាអន្តរជាតិ ជាពិសេសពីប្រទេសចិន ។ ក្នុងឋានៈជាអ្នកផលិតកៅស៊ូធំជាងគេបំផុតទីបីក្នុងពិភពលោក ប្រទេសវៀតណាមគឺជាតួសំដែងជាសាកលដ៏សំខាន់មួយ ហើយក្រុមហ៊ុន HAGL និងសម្ព័ន្ធ VRG គ្របដណ្តប់លើ ផលិតកម្មក្នុងស្រុករបស់ប្រទេស ។ ដោយមានការកម្រិតលើដីដែលអាចមានក្នុងស្រុក ក្រុមហ៊ុនទាំងពីរបានងាកមកកាន់ប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសឡាវ ដែលជាប្រទេសជិតខាង ។

រដ្ឋាភិបាលក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសឡាវ កំពុងផ្តល់ជូនតំបន់ដីធំៗជាច្រើន ហើយមិនអើពើចំពោះច្បាប់ដែលបានដាក់តែងឡើងដើម្បីការពារសិទ្ធិ មនុស្ស និងបរិស្ថាន ។ គិតត្រឹមចុងឆ្នាំ 2012 ដីចំនួន 2.6 លានហិកតាក្នុងប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានជួល ដែល 1.2 លានក្នុងចំនួននេះ សំរាប់កៅស៊ូ ។ ម្តែភាគរយនៃដីនេះ ត្រូវបានផ្តល់ជូនមហាសេដ្ឋីជំនួញដែលមានអំណាចបំផុតរបស់ប្រទេសកម្ពុជាតែប៉ុណ្ណោះ - ឧទាហរណ៍ចុងក្រោយបំផុតនៃរបៀប ដែលប្រភពធនធានធម្មជាតិដ៏មានតម្លៃរបស់ប្រទេស ត្រូវបានច្បាប់យកដោយថ្នាក់ដឹកនាំដែលរឹកចំប្រើមានបានយ៉ាងខ្លាំង ស្របនឹងមួយភាគបីនៃ ប្រជាជនរស់នៅដោយប្រាក់តិចជាង 0.61 ដុល្លារក្នុងមួយថ្ងៃ ។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះដែរ ក្នុងប្រទេសឡាវ ដីយ៉ាងហោចណាស់ 1.1 លានហិកតា ត្រូវបានផ្តល់ជូនសម្បទានិកដី ក្នុងដំណើរការមួយដែលត្រូវបានបញ្ជាក់ថាខ្លះការប្រឹក្សាយោបល់ និងការបណ្តេញចេញដោយបង្ខិតបង្ខំ ។

ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃបណ្តាសកម្មភាពរបស់សម្ព័ន្ធ VRG និងក្រុមហ៊ុន HAGL គឺពិបាកនឹងនិយាយបំផ្លែសណាស់ ។ ជាញឹកញាប់ ប្រជាជនដឹងអំពី ថាតើក្រុមហ៊ុនណាមួយកំពុងត្រូវបានផ្តល់ជូននូវដីរបស់ពួកគេ គឺនៅពេលវេលាមួយសប្តាហ៍មកដល់ ។ គ្រួសារជាច្រើនដែលរងផលប៉ះពាល់ គឺមានភាព ក្រីក្រ ប្រឈមមុខនឹងកង្វះខាតចំណីអាហារ និងទឹក ហើយទទួលបានសំណងតិចតួច ឬមិនមានសំណង ។ ព្រៃអ្នកតា និងដីបញ្ចុះសពរបស់ប្រជាជនជា ជនជាតិភាគតិច ត្រូវបានបង្ខំបង្ខំបង្ខំ ។ នៅពេលពួកគេប្រឆាំង បណ្តាសហគមន៍ទាំងនោះប្រឈមមុខនឹងអំពើហិង្សា ការចាប់ខ្លួន និងការប្តឹង ជាញឹកញាប់ស្ថិតក្នុងកណ្តាប់ដៃរបស់កងកម្លាំងសន្តិសុខខ្មែរប្រដាប់អាវុធ ដែលកំពុងទទួលបានប្រយោជន៍របស់វិនិយោគិនទាំងនោះ ។

ក្រុមហ៊ុនទាំងពីរ ពាក់ព័ន្ធនឹងការឈូសឆាយ-ការផ្តល់រំលំព្រៃឈើដែលមិនមានការខូចខាតក្នុង និងក្រៅព្រៃប្រទល់សម្បទានរបស់ពួកគេ ផ្ទុយពីការចែង ក្នុងច្បាប់ ។ ក្រុមហ៊ុន HAGL ត្រូវបានចោទប្រកាន់ថាបានចុះកិច្ចសន្យាជាមួយមហាសេដ្ឋីជំនួញខ្មែរដ៏មានអំណាចម្នាក់ ដើម្បីឈូសឆាយ និងកែច្នៃឈើពី សម្បទានរបស់ខ្លួន ។ ក្រុមហ៊ុនជាសមាជិករបស់សម្ព័ន្ធ VRG ហាក់បីដូចជាមានការទាក់ទងកម្រិតខ្ពស់ជាមួយមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងបានចាប់ដៃគូ ជាមួយក្រុមកាប់ឈើខុសច្បាប់ដែលមានឈ្មោះអសោចន៍ផងដែរ ។

ភាពជាសម្ងាត់រួម គឺជាកត្តាសំខាន់ដែលអាចធ្វើឱ្យក្រុមហ៊ុន HAGL និងសម្ព័ន្ធ VRG លាក់បាំងកម្មសិទ្ធិទទួលបានប្រយោជន៍នៃការគ្រប់គ្រងកៅស៊ូរបស់ ពួកគេ ដែលជាក់ស្តែងបានអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេធ្វើលើសពីកម្រិតស្របច្បាប់របស់ប្រទេសកម្ពុជា លើការគ្រប់គ្រងសម្បទានចំនួនប្រាំដង និងដប់ប្រាំមួយដង រៀងគ្នា ។

មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសឡាវ គឺជាផ្នែកដ៏សំខាន់មួយនៃបញ្ហានេះ ។ ពួកគេបានផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណសម្បទានផ្ទុយនឹងច្បាប់ផ្តល់របស់ ពួកគេ ហើយបានខកខានចាត់វិធានការ នៅពេលក្រុមហ៊ុន HAGL និងសម្ព័ន្ធ VRG មិនអើពើជាចំហរចំពោះច្បាប់ទាំងនេះ ។ ទោះបីជាយ៉ាងណា ក៏ដោយ មិនមានវិធីណាមួយដែលចំណុចនេះបង្ហាញឱ្យឃើញថាក្រុមហ៊ុន HAGL ឬសម្ព័ន្ធ VRG មានទោស ចំពោះការខកខានទទួលខុសត្រូវសំរាប់ សកម្មភាពខុសច្បាប់របស់ពួកគេ ហើយដែលក្រុមហ៊ុនទាំងពីរត្រូវតែកំណត់ឱ្យទទួលខុសត្រូវជាបន្ទាន់ ។

ក្រុមអភិជនជំនួញកៅស៊ូ គឺជាការលាតត្រដាងជាលើកដំបូងនៃតួនាទីរបស់អ្នកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានអន្តរជាតិក្នុងការច្នោះយកដីទាំងនេះ ។ ធនាគារ Deutsche Bank មានការគ្រប់គ្រងកម្មសិទ្ធិរាប់លានដុល្លារក្នុងក្រុមហ៊ុនទាំងពីរ ស្របពេលដែល IFC - ជាអង្គការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ធនាគារពិភពលោក - វិនិយោគក្នុងក្រុមហ៊ុន HAGL ផងដែរ ។ ការវិនិយោគទាំងនេះ ផ្តល់ទាំងស្រុងនឹងការប្តេជ្ញាចិត្តជាសាធារណៈរបស់ស្ថាប័នទាំងពីរ ចំពោះការអនុវត្តប្រកបដោយសីលធម៌ និងចេរភាព ក៏ដូចជាបទបញ្ជាស្តីពីការគ្រប់គ្រងធនាគារពិភពលោកក្នុងការបញ្ឈប់ភាពក្រីក្រផងដែរ ។

របាយការណ៍នេះ ក៏បានបញ្ជាក់អំពីការខ្វះខាតបទបញ្ញត្តិអន្តរជាតិក្នុងការទប់ស្កាត់ក្រុមហ៊ុន និងអ្នកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដែលបង្កើនការច្នោះយកដីក្នុងបណ្តាប្រទេសក្រីក្របំផុតរបស់ពិភពលោកផងដែរ ។ វិធានការខាងក្រោម ត្រូវបានតម្រូវឱ្យមានជាបន្ទាន់:

- រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសឡាវ គួរលុបចោលសម្បទានរបស់បណ្តាក្រុមហ៊ុនខាងក្រោម: ក្រុមហ៊ុន Heng Brother ក្រុមហ៊ុន CRD ក្រុមហ៊ុន Hoang Anh Oyadav ក្រុមហ៊ុន Hoang Anh Mang Yang ក្រុមហ៊ុន Krong Buk ក្រុមហ៊ុន Dong Phu ក្រុមហ៊ុន Dong Nai ក្រុមហ៊ុន Tan Bien ក្រុមហ៊ុន Hoang Anh Attapeu Company ក្រុមហ៊ុន LVFG ក្រុមហ៊ុន HAGL Xekong និងក្រុមហ៊ុន Viet-Lao Company ។
- រដ្ឋាភិបាលទាំងពីរគួរបញ្ឈប់បណ្តោះអាសន្នប្រតិបត្តិការពាក់ព័ន្ធនឹងសម្ព័ន្ធ VRG និងក្រុមហ៊ុន HAGL ផ្សេងទៀតទាំងអស់ ស៊ើបអង្កេតពេញលេញលើប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុន និងផ្តួចផ្តើមឱ្យមានការកាត់ទោស ប្រសិនបើសកម្មភាពខុសច្បាប់ត្រូវបានរកឃើញ ។
- រដ្ឋាភិបាលទាំងពីរគួរបញ្ឈប់ប្រតិបត្តិការកាប់ឈើខុសច្បាប់ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសម្បទានទាំងនេះ និងកាត់ទោសអ្នកទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធ ។
- ធនាគារ Deutsche Bank និង IFC គួរចាត់វិធានការបន្ទាន់ដើម្បីធានាថា ក្រុមហ៊ុន HAGL និងសម្ព័ន្ធ VRG អនុវត្តតាមសេចក្តីតម្រូវអំពីបរិស្ថាន និងសង្គមរួម និងតាមច្បាប់របស់ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ ។ ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុទាំងពីរ គួរដកការវិនិយោគចេញពីក្រុមហ៊ុន HAGL និងសម្ព័ន្ធ VRG ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនមិនបានអនុវត្តកំណែទម្រង់ពេញលេញអំឡុងពេលមួយខែ ។
- IFC ត្រូវអនុវត្តការពិនិត្យឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយលើការផ្តល់កម្មវិធីបង្គន់ ដល់អន្តរការីហិរញ្ញវត្ថុ និងបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រកែលម្អអត្រាភាព និងទំនួលខុសត្រូវនៃការវិនិយោគទាំងនេះ ។
- រដ្ឋាភិបាលទាំងអស់ ត្រូវបង្កើត និងពង្រឹងបទបញ្ញត្តិធរមានជាអន្តរជាតិ ដើម្បីដោះស្រាយចំពោះការច្នោះយកដី ។ មេដឹកនាំ G8 គួរបង្កើតការសន្យាដែលមានកំណត់ពេលវេលានៅឯកិច្ចប្រជុំកំពូលឆ្នាំ 2013 របស់ខ្លួន ដើម្បីចេញបទបញ្ញត្តិចំពោះសកម្មភាពការវិនិយោគពាក់ព័ន្ធនឹងដីនៅក្រៅប្រទេសរបស់បណ្តាក្រុមហ៊ុនដែលបានចុះបញ្ជីក្នុងប្រទេសផ្ទាល់របស់ខ្លួន ។ រដ្ឋាភិបាលជុំវិញពិភពលោក គួរអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំស្តីត្រួតត្រាអំពីអភិបាលកិច្ចប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវនៃសិទ្ធិកាន់កាប់ដី (Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure) ដោយរួមមាននូវការរួមបញ្ចូលរបស់ពួកគេក្នុងសំណុំនៃបទដ្ឋាននៃការប្រព្រឹត្តិដែលមានចំណងផ្លូវច្បាប់សំរាប់បណ្តាក្រុមហ៊ុនដែលវិនិយោគពាក់ព័ន្ធនឹងដី ។

2) សេចក្តីសន្និដ្ឋានសំខាន់ៗ

1) ក្រុមអភិជនជំនួញកៅស៊ូថ្មីៗ - ក្រុមហ៊ុន Hoang Anh Gia Lai និងសម្ព័ន្ធ Vietnam Rubber Group - កំពុងតែបំផ្លិចបំផ្លាញជីវភាពរស់នៅក្នុងតំបន់ និងបរិស្ថាន ក្នុងសភាពប្រញាប់ប្រញាល់យកកៅស៊ូរបស់ខ្លួន:

- បណ្តាភូមិក្នុងតំបន់ដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយសម្បទានកៅស៊ូដែលគ្រប់គ្រងដោយ ឬពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្តាក្រុមហ៊ុនទាំងនេះ បានបាត់បង់តំបន់ដីនិងព្រៃឈើដ៏ស្ទើរលើយ ។ បន្ទាប់មក បណ្តាគ្រួសារទាំងឡាយនឹងប្រឈមមុខចំពោះភាពក្រីក្រ ស្របពេលនឹងព្រៃអ្នកតា និងដីបញ្ចុះសពត្រូវបានបំផ្លិចបំផ្លាញ ។
- ជនជាតិភាគតិចដើម បានទទួលរងផលប៉ះពាល់ទាំងនេះធ្ងន់ធ្ងរជាងគេដោយមិនយុត្តិធម៌ ទោះបីជាសិទ្ធិរបស់ពួកគេចំពោះដី និងប្រភពធនធានបានផ្តល់ជូនការការពារពិសេសស្ថិតក្រោមច្បាប់អន្តរជាតិក៏ដោយ ។
- បណ្តាក្រុមហ៊ុនទាំងនេះ ឬបណ្តាក្រុមដែលពាក់ព័ន្ធនឹងពួកគេ ទទួលខុសត្រូវចំពោះការលួសឆាយដោយមិនស្របច្បាប់នូវព្រៃឈើដែលមិនមានការខូចខាត - រួមទាំងពួកឈើប្រណិត និងប្រភេទពូជដែលបានការពារផ្សេងទៀត - ទាំងក្នុង និងក្រៅព្រំប្រទល់សម្បទានរបស់ពួកគេ ។
- ឱកាសការងារចំពោះការដាំដើមឈើរបស់ក្រុមហ៊ុន HAGL និងសម្ព័ន្ធ VRG ជាញឹកញាប់មានកម្រិត ។ ប្រសិនបើពួកវាមាននោះលក្ខខណ្ឌការងារគឺមិនល្អឡើយ ។

2) ក្រុមហ៊ុន Hoang Anh Gia Lai និងសម្ព័ន្ធ Vietnam Rubber Group បានមិនអើពើជាលក្ខណៈ ប្រព័ន្ធចំពោះច្បាប់:

- ក្រុមហ៊ុន Hoang Anh Gia Lai និងបណ្តាក្រុមហ៊ុនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងក្រុមហ៊ុននេះ ហាក់បីដូចជាបានមានចំណែកលើដីសរុប 81,919 ហិកតា ។ ក្នុងចំណោមនេះ 47,370 ហិកតា គឺស្ថិតក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលមានកម្រិតតាមច្បាប់ត្រឹម 10,000 ហិកតាក្នុងមួយក្រុមហ៊ុនប៉ុណ្ណោះ ។
- សម្ព័ន្ធ Vietnam Rubber Group និងបណ្តាក្រុមហ៊ុនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសម្ព័ន្ធនេះ ហាក់បីដូចជាបានមានចំណែកលើដីសរុប 200,237 ហិកតា ដែលក្នុងនេះ 161,344 គឺស្ថិតក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ នេះបញ្ជាក់ថា សម្ព័ន្ធ VRG និងការគ្រប់គ្រងរួមរបស់ដៃគូនៃសម្ព័ន្ធនេះ មានទំហំដប់ប្រាំមួយដងច្រើនជាងការកម្រិតទំហំតាមច្បាប់ ។

- សមត្ថភាពនៃក្រុមហ៊ុនទាំងពីរដើម្បីធ្វើលើសកម្មភាពមិត្តស្របច្បាប់នៃការគ្រប់គ្រងសម្បទានក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហាក់បីដូចជាដោយសារតែការលាក់បាំងកម្មសិទ្ធិទទួលបានប្រយោជន៍ពួកគេ ដែលស្ថិតនៅពិក្រាយស្រទាប់ដ៏សំបូរនៃបណ្តាក្រុមហ៊ុនសំបកក្រៅទាំងនេះ ។
- ក្រុមហ៊ុនទាំងពីរបានបង្កើតទំនាក់ទំនងជាមួយសមាជិកជាន់ខ្ពស់នៃបណ្តាភ្នាក់ងារនយោបាយរបស់ប្រទេសកម្ពុជា និងបានជួលសមាជិកនៃកងកម្លាំងសន្តិសុខប្រដាប់អាវុធ ដើម្បីការពារសម្បទានរបស់ពួកគេ ។
- ក្រុមហ៊ុនទាំងពីរបានមិនអើពើជាចំហរចំពោះការការពារបរិស្ថាន និងសង្គមតាមច្បាប់ ដោយមិនមានទោសព័រវហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ។ ក្រុមហ៊ុន Hoang Anh Gia Lai សារភាពជាសាធារណៈថា ប្រតិបត្តិការរបស់ពួកគេក្នុងប្រទេសទាំងពីរ មិនស្របតាមច្បាប់ឡើយ ។
- Global Witness បានបង្ហាញភស្តុតាងក្នុងរបាយការណ៍នេះជូនក្រុមហ៊ុន HAGL និងសម្ព័ន្ធ VRG ក្នុងខែ សីហា ឆ្នាំ 2012 ដោយបានស្នើឱ្យពួកគេអនុវត្តប្រតិបត្តិការរបស់ពួកគេយ៉ាងហោចណាស់ស្របតាមច្បាប់ជាតិ បង្កើតនូវដំណើរការនៃការដោះស្រាយជម្លោះជាមួយបណ្តាសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់ និងបង្ហាញជាសាធារណៈនូវឯកសារសំខាន់ៗ ។ គ្មានក្រុមហ៊ុនណាមួយ ហាក់បីដូចជាបានចាត់វិធានការណាមួយក្នុងចំណោមវិធានការទាំងនេះទេ ចាប់តាំងពីពេលនោះមក ។

3) សាធារណៈកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ (International Finance Corporation) និងធនាគារ Deutsche Bank កំពុងផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់ប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុន Hoang Anh Gia Lai និងសម្ព័ន្ធ Vietnam Rubber Group ដែលបំពានលើការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះសង្គម និងបរិស្ថានផ្ទាល់របស់ពួកគេ:

- សាធារណៈកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ (International Finance Corporation) បច្ចុប្បន្នវិនិយោគ 14.95 លានដុល្លារក្នុងមូលនិធិវៀតណាម (Vietnamese Fund) មួយដែលគ្រប់គ្រងទ្រព្យជិតប្រាំភាគរយក្នុងក្រុមហ៊ុន Hoang Anh Gia Lai ។
- ធនាគារ Deutsche Bank មានទំនាក់ទំនងធម្មតាជាច្រើនជាមួយក្រុមហ៊ុន Hoang Anh Gia Lai ដែលរួមទាំងការគ្រប់គ្រងហ៊ុនរបស់ខ្លួនចំនួន 3.4 លានហ៊ុន មានតម្លៃប្រមាណ 4.5 លានដុល្លារ ។ ធនាគារនេះ ក៏គ្រប់គ្រងហ៊ុនចំនួន 1.2 លានហ៊ុនក្នុងក្រុមហ៊ុន Dong Phu ដែលជាសមាជិករបស់សម្ព័ន្ធ Vietnam Rubber Group ដែលបច្ចុប្បន្នមានតម្លៃ 3.3 លានដុល្លារ ។
- ទាំងសាធារណៈកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ (International Finance Corporation) ឬធនាគារ Deutsche Bank មិនបានអនុវត្តការយកចិត្តទុកដាក់គ្រប់គ្រាន់លើក្រុមហ៊ុន HAGL និងសម្ព័ន្ធ VRG ហើយក្នុងការធ្វើដូច្នេះបានខកខានប្រកាន់ខ្ជាប់ការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះសង្គម និងបរិស្ថានផ្ទាល់របស់ពួកគេ ។

4) ភស្តុតាងដែលបានបង្ហាញក្នុងរបាយការណ៍នេះ ស្របជាមួយនឹងគំរូនៃការមិនអនុវត្តអភិបាលកិច្ច និងការបំពានសិទ្ធិមនុស្សកាន់តែទូលំទូលាយ ដែលបានកើតឡើងក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសឡាវ:

- គិតត្រឹមចុងឆ្នាំ 2012 រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានជួលដី 2.6 លានហិកតាជាសម្បទាន ។ នេះគឺស្មើនឹង 73% នៃដីដែលអាចដាំដំណាំបានរបស់ប្រទេស ហើយបានប៉ះពាល់ដល់ 400,000 គ្រួសារក្នុងបណ្តាខេត្តទាំងដប់ពីរ ។
- រដ្ឋាភិបាលឡាវបានផ្តល់ដីយ៉ាងហោចណាស់ 1.1 លានហិកតាជាសម្បទាន ដែលស្មើនឹងប្រាំភាគរយនៃដីរបស់ជាតិ ។ នេះបានប៉ះពាល់ដល់ភូមិប្រមាណជា 13% ក្នុងចំណោមភូមិទាំងអស់ទូទាំងប្រទេស ។
- ក្នុងប្រទេសទាំងពីរ សម្បទានដីត្រូវបានផ្តល់ជូនក្នុងឧទ្យានជាតិ ហើយត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាជាកត្តាសំខាន់នៃការបំផ្លិចបំផ្លាញព្រៃឈើ ។
- បណ្តាសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់ និងក្រុមសង្គមស៊ីវិលដែលស្រែកប្រឆាំងនឹងសម្បទានទាំងនេះ ប្រឈមមុខនឹងការគំរាមកំហែង និងការបំពានសិទ្ធិមនុស្សកាន់តែច្រើន ដែលបានប្រព្រឹត្តិដោយបណ្តាក្រុមហ៊ុន និងអាជ្ញាធររបស់រដ្ឋាភិបាល ។ នៅពេលប្រជាជនបានព្យាយាមយកដីនិងព្រៃឈើរបស់ពួកគេមកវិញ ពួកគេត្រូវបានគំរាមកំហែង ឃុំខ្លួន និងបាញ់ដោយកងកម្លាំងសន្តិសុខដែលទទួលបានប្រាក់បៀវត្សរបស់សម្បទានិកទាំងនោះ ។

5) មាននូវអវត្តមាននៃក្របខ័ណ្ឌអន្តរជាតិជាចំណងរឹងមាំ ដែលអាចដោះស្រាយចំពោះការច្បាប់យកដី និងប្រតិបត្តិការខុសច្បាប់របស់បណ្តាក្រុមហ៊ុនដូចជា ក្រុមហ៊ុន Hoang Anh Gia Lai និងសម្ព័ន្ធ Vietnam Rubber Group ។ ក្របខ័ណ្ឌទាំងនេះ ត្រូវការជាបន្ទាន់ដើម្បីទប់ស្កាត់ការបំពានក្នុងបណ្តាប្រទេសដូចជា ប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសឡាវ ដែលរដ្ឋាភិបាលរបស់ប្រទេសទាំងនេះខកខានអនុវត្តច្បាប់ ដែលបានកាត់តែងឡើងដើម្បីការពារប្រជាពលរដ្ឋសាមញ្ញ ។

នៅពេលដែលត្រូវបានសាកសួរ ក្រុមហ៊ុន HAGL បានបញ្ជាក់អំពីការគ្រប់គ្រងដំណាំកៅស៊ូផ្ទៃដីសរុប 46,752 ហិកតាក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសឡាវ តែបានបដិសេធអំពីការដឹងព្រនូវជម្លោះណាមួយនឹងសហគមន៍ក្នុងតំបន់ ឬការពាក់ព័ន្ធក្នុងសកម្មភាពខុសច្បាប់ ។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះដែរ សម្ព័ន្ធ VRG បានបញ្ជាក់អំពីភស្តុតាងដែលបានបង្ហាញជូនពួកគេថា ជាការមិនពិត តែបានបដិសេធបញ្ជាក់អំពីស្ថានភាព ឬការគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការកៅស៊ូរបស់ខ្លួនក្នុងប្រទេសនីមួយៗ ។

សំរាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទាក់ទង Megan MacInnes នៅទីក្រុងឡងដ៍តាមរយៈលេខ +44 (0)7540 891 837, +44 (0)207 492 5845 ឬ mmacinnnes@globalwitness.org